

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาสารคาม ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ศึกษาระเบียบวิธีวิจัยและกำหนดวิธีการวิจัยไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาสารคาม จำนวน 957 คน (โรงพยาบาลมหาสารคาม. 2551 : 7)
2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาสารคาม จำนวน 282 คน โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นตัวแทนของประชากรตามสูตรของ ทาโร่ ยามาเนะ (Taro Yamane. 1973 : 727 ; อ้างถึงในรังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 70) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

- กำหนดให้
- n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
  - N = จำนวนประชากรทั้งหมด (957-คน)
  - e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

กำหนดให้ไม่เกิน .05

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{957}{1 + 957(0.05)^2} = \frac{957}{3.3925} = 282.09$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณตาม สูตรของทาโร ยามาเน่(Taro Yamane) คำนวณได้ 282.09 คน เพื่อให้ได้จำนวนเต็ม ผู้วิจัยจึงปัดเศษของกลุ่มตัวอย่างเป็น 282 คน

3. การสุ่มตัวอย่างจากประชากร

3.1 ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดย ผู้วิจัยได้แบ่งจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 282 คน ออกเป็น 5 กลุ่มโดยแบ่งตามสัดส่วนของประเภทเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาสารคาม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	ประเภทของเจ้าหน้าที่	จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม	จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม
1	แพทย์และทันตแพทย์	82	24
2	พยาบาล	405	119
3	ข้าราชการและพนักงานของรัฐอื่นๆ	97	29
4	ลูกจ้างประจำ	169	50
5	ลูกจ้างชั่วคราว	204	60
	รวม	957	282

3.2 การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยการกำหนดหมายเลขกำกับรายชื่อประชากรกลุ่มประชากร แล้วจับสลากหมายเลขออกให้เหลือประชากรเท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อคำถามเกี่ยวกับประเภทของเจ้าหน้าที่ ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาสารคาม จำนวน 10 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการยอมรับนับถือ ปัจจัยด้านลักษณะของงานที่ทำ ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ ปัจจัยด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กร ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน และปัจจัยด้านการปกครองบังคับบัญชา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนแต่ละระดับดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2547 : 102-103)

ระดับ 5	หมายถึง	ระดับความสำคัญของปัจจัยอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ระดับความสำคัญของปัจจัยอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ระดับความสำคัญของปัจจัยอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ระดับความสำคัญของปัจจัยอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ระดับความสำคัญของปัจจัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาสารคาม โดยวัดจากพฤติกรรม 3 ด้าน คือ ด้านความผูกพันกับองค์กร ด้านเจตคติในการปฏิบัติงาน และด้านความสามัคคี โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนแต่ละระดับดังนี้(บุญชม ศรีสะอาด. 2547 : 102-103)

ระดับ 5	หมายถึง	ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาสารคาม

2. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานเพื่อกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับขวัญกำลังใจ เพื่อให้ได้แนวคิดรวบยอด (Concept) ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมากำหนดเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ (รังสรรค์ สิงห์เลิศ, 2551 : 107-135)

3. สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าตามกรอบแนวคิดในการวิจัยที่จะนำมาวิเคราะห์ห่อ้งค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาสารคาม

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนอเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ความเหมาะสม และความถูกต้อง

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง ความถูกต้อง ชัดเจนของภาษา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ

3. การหาคุณภาพของแบบสอบถามคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาเพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาและเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามโดยพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยวิธีการ IOC (Index of Item – Objective Congruence) เลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป มีผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านได้แก่

3.1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต อาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.1.2 นายวัฒนะ ศรีวัฒนา สาธารณสุขมหาบัณฑิต (การจัดการระบบสุขภาพ) หันตแพทย์ 8 โรงพยาบาลมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

3.1.3 นางสาวศุภรินทร์ ยิ้มศิริ วุฒิ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา)

นักกายภาพบำบัด 7 โรงพยาบาลมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

3.1.4 นายสุแทน โคตรภูเวียง วุฒิ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)

ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนผดุงนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต1

3.1.5 นางสาวเกศิณี คงเมือง วุฒิ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่ง

เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์ เทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

3.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
งานวิจัยอีกครั้งหนึ่ง

3.3 ตรวจสอบคุณภาพด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out)

เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาสารคามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน และหาอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อ เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มคะแนนสูง และกลุ่มคะแนนต่ำ ทดสอบเปรียบเทียบโดยใช้สถิติ (t -test) เป็นรายข้อ โดยนำข้อที่มีคะแนน t ตั้งแต่ 1.734 ขึ้นไปมาเป็น ข้อคำถาม ส่วนข้อที่มี t ต่ำกว่านี้ผู้วิจัยจะตัดทิ้ง (ทุกข้ออยู่ระหว่าง 1.75-8.53) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้ศึกษาจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาสารคาม

2. ทำความเข้าใจในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยอธิบายวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ช่วยวิจัย จำนวน 7 คน

3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยในการวิจัย ดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาสารคาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อแต่ละคนลงในแบบรหัส (Coding Form) หลังจากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยดำเนินการ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 1 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) เปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (รังสรรค์ สิงหเลิศ, 2551 : 186-188)

- 1.00-1.80 หมายถึง ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด (1)
- 1.81-2.60 หมายถึง ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย (2)
- 2.61-3.40 หมายถึง ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (3)
- 3.41-4.20 หมายถึง ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก (4)
- 4.21-5.00 หมายถึง ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด (5)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 2 เปรียบเทียบประเภทตำแหน่งของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาสารคาม ที่แตกต่างกัน สถิติที่ใช้ ได้แก่ F -test (One – Way ANOVA) ผู้วิจัยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และถ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจะทำการเปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc test) ด้วยวิธีการของ LSD

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression) เพื่ออธิบายปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาสารคาม โดยใช้การวิเคราะห์แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) ซึ่งมีรูปสมการ ดังนี้

รูปแบบของสมการเส้นตรงเพื่อที่จะพยากรณ์ค่าของตัวแปรตาม (Y) เมื่อทราบค่าต่างๆ ของตัวแปรอิสระ (x) จำนวน k ตัว

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y = a + b_1 x_1 + b_2 x_2 + b_3 x_3 \dots\dots\dots + b_{11} x_{11}$$

Y คือ ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาสารคาม

a คือ ค่าคงที่ (Constant term) ของสมการถดถอย ในรูปของกลุ่มตัวอย่าง

$b_1, b_2, \dots, b_{11}$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย(Coefficient) ของตัวแปรอิสระ หรือค่าอิทธิพล หรือค่าน้ำหนักของแต่ละตัวแปรว่าสามารถอธิบายผลการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรตามได้มากน้อยเพียงใด

$x_1, x_2, \dots, x_{11}$ คือ ค่าของตัวแปรอิสระที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ในรูปคะแนนดิบเปลี่ยนสมการในรูปคะแนนดิบเป็นสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = B_1 Z_1 + B_2 Z_2 + B_3 Z_3 \dots + B_{11} Z_{11}$$

เมื่อ Z = ค่าของตัวแปรตามที่ได้มาจากการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐานเมื่อทราบค่าคะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ (ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาสารคาม)

B คือ สัมประสิทธิ์การถดถอย ส่วนย่อยมาตรฐาน(Coefficient)

$Z_1 - Z_{11}$ คือ คะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาสารคาม ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็นเรียงลำดับความถี่ และสรุปในเชิงพรรณนา